

Vyjádření školitele k průběhu studia a k disertační práci Mgr. Petry Jiráskové „Přínos využití audioorální metody ve výuce češtiny pro dospělé cizince na úrovni A0–A1“ předkládané v roce 2024 na Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK

I. Hodnocení celého doktorského studia

Kolegyně Petra Jirásková zahájila doktorské studium v září 2020, tedy před čtyřmi lety. Připomínám tento časový údaj proto, abych poukázal na nikoliv samozřejmou skutečnost, že doktorand úspěšně splní – přes mimořádné pracovní vytížení – všechny předepsané povinnosti a ve čtvrtém roce studia obhájí disertační práci.

Doktorandka se ve své práci a výzkumu zaměřila na oblast, která je jí blízká a ve které mohla plně uplatnit své bohaté a dlouholeté pedagogické a metodické poznatky a zkušenosti, totiž na výuku českého jazyka pro jeho nerodilé mluvčí. Mgr. Jirásková plnila všechny studijní povinnosti ve stanovených termínech a na velmi dobré úrovni. Vedle doktorského studia a výzkumné práce vykonávala souběžně náročnou činnost jako vedoucí Odborného a metodického centra Ústavu jazykové a odborné přípravy UK (dále jen ÚJOP). Řídila jeho aktivity, koordinovala spolupráci s významnými subjekty (s MŠMT ČR, s integračními centry aj.), podílela se na vedení týmu metodiků a lektorů v rámci ÚJOP i na poskytování metodické podpory mimo něj (vyučující Českých center, krajských komunit, lektori zahraničních univerzit s výukou češtiny aj.).

Vzhledem k náročným pracovním závazkům nahradila na základě schválení oborové rady zahraniční studijní pobyt jinými odbornými aktivitami. Oborová rada souhlasila s kompenzací zahraniční stáže dvěma vědeckými konferencemi, a to X. mezinárodním sympoziem o češtině jako cizím jazyku, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze (10. 8. 2021 – 14. 8. 2021, organizátor Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.) a konferencí Potenciál jazykové různorodosti: čeština pro specifické účely jako cesta ke kariéře, Centrum jazykového vzdělávání, Masarykova univerzita v Brně (14. 6. 2023 – 15. 6. 2023, organizátor PhDr. Ivana Rešková, Ph.D.; Mgr. Kateřina Sedláčková, Ph.D.).

Během doktorského studia se doktorandka zúčastnila řady konferencí a workshopů (především v ČR, ale i v Chorvatsku). Zmíním alespoň mezinárodní konferenci *ČesKo* (2022, příspěvek *Paměť, učení a výukové materiály*), X. mezinárodní symposium o češtině jako cizím jazyku (2021, příspěvek *Obrázky ve výuce: teorie a praxe*), konference pořádané Centry jazykového vzdělávání Univerzity Palackého v Olomouci a Masarykovy univerzity v Brně (2022, 2023), několik mezinárodních konferencí České školy bez hranic (2021, 2022, 2023) a další (blíže viz Autoreferát disertační práce).

Pokud jde o publikační činnost, zmínil bych její příspěvky v periodiku CASALC Review (odborný recenzovaný časopis České a slovenské asociace učitelů jazykových center na vysokých školách), a to *Funkce vizuálních prostředků v učebnicích cizích jazyků na příkladech učebnic češtiny jako cizího jazyka* a *Moderní audioorální kurz jako úvodní fáze výuky češtiny jako cizího jazyka* (oba 2023), dále ve Sborníku Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (*Můžou učitel a studenti mluvit česky od první lekce?*, 2023), a také její recenze, např. v časopise *Studie z aplikované lingvistiky*.

Doktorandka získala v průběhu doktorského studia dvě ocenění, a sice v roce 2023 stipendium v rámci studentského vědeckého projektu SVV 4 s názvem „Korpusová a empirická lingvistika“ (hlavní řešitel prof. Markus Giger) za výše zmíněný příspěvek *Funkce vizuálních prostředků v učebnicích cizích jazyků na příkladech učebnic češtiny jako cizího jazyka* a *Moderní audioorální kurz jako úvodní fáze výuky češtiny jako cizího jazyka* a v témže roce třetí místo v prezentační soutěži doktorandů na FF UK PhD Battle.

Oceňuji rovněž její bohatou a různorodou pedagogickou činnost v daném čtyřletém období, a to jak na FF UK (2021/2021) – výuka předmětu *Obrázky a ikony ve výuce češtiny pro cizince*, tak především na ÚJOP UK.

Zapojení Mgr. Petry Jiráskové do odborných i vyučovacích aktivit bylo podle mého soudu úspěšné, odpovídalo nárokům kladeným na účastníky doktorského studia.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Ve svém výzkumu, o který se disertační práce opírá, reaguje Mgr. Jirásková na aktuální potřeby a požadavky oboru čeština jako cizí jazyk i vyučovací praxe. V teoretické části disertační práce doktorandka analyzuje optikou cílů disertace genezi vyučovacích metod cizích jazyků s důrazem na jejich inspirativní prvky, rozebírá rovněž soudobé učební materiály češtiny pro její nerodilé mluvčí, resp. roli a uplatnění vizualizace. V části praktické se pak z různých hledisek věnuje modernímu audioorálnímu kurzu a ověřování jeho prospěšnosti ve vyučovací praxi.

Hlavním cílem doktorandčina výzkumu bylo ověření účinnosti audioorálního přístupu (hlavně v intenzivních kurzech češtiny pro cizince) a současně detekce ev. nedostatků a problémových momentů při jeho aplikaci ve vyučovací praxi. Výzkum byl zaměřen i na jiné oblasti, kupř. na osvojitelný objem slovní zásoby bez možnosti grafického záznamu a rozdíl mezi mluvčími se znalostí jiného slovanského jazyka i bez ní.

Domnívám se, že disertace splnila vytčený cíl a současně potvrdila stanovené hypotézy, prokázala přínos začlenění audioorální průpravy do výukového programu češtiny jako cizího jazyka pro dospělé mluvčí. Disertační práce Mgr. Jiráskové je koncepčně a metodologicky na odpovídající úrovni. Její autorka je náležitě obeznámena s relevantní odbornou literaturou a adekvátně ji využívá. Po obsahové ani metodologické stránce nemám k práci výhrady, oceňuji zejména její pozitivní dopady ve vyučovací praxi.

Závěrem konstatuji, že pokládám zvolené téma disertace za aktuální, nosné, zřetelně vymezené a jeho zpracování za zdařilé. Doporučuji tedy předloženou disertační práci k obhajobě a navrhuji, aby byla na jejím základě a na základě úspěšné obhajoby Petře Jiráskové udělena hodnost Ph.D. Předběžně klasifikuji předloženou práci jako **prospěla**.

V Praze dne 20. května 2024

doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.

ÚBN FF UK

